GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 66. *Venerĭ 22 Martie (3 Aprilie)* **1885.**

Brașovŭ, 21 Martie (2 Aprilie) 1885.

Rareorĭ a vĕḑutŭ camera francesă o ședință atâtŭ de turbulentă ca cea dela 30 Martie n. Furtuna ce s'a ridicatŭ în cameră în contra cabinetului Ferry a fostŭ efectulŭ luptei dela Lang-Son, unde numĕrulŭ preponderantŭ alŭ Chinesilorŭ a sdrobitŭ cu desĕvêrșire trupele francese

Tóte tribunele camerei erau pline, întregŭ corpulŭ diplomaticŭ din Parisŭ a asistatŭ la acéstă ședință, în care opozițiunea a repurtatŭ o victoriă complectă. Și nicĭ că putea fi altfelŭ, când întregŭ Parisulŭ era în picióre, amenințândŭ cu revoluțiune, dacă Ferry cu întregulŭ cabinetŭ nu va demisiona.

Când s'a cetitŭ votulŭ datŭ de cameră asupra moțiunei lui Clémenceau, prin care s'a datŭ votŭ de blamŭ cabinetului, maioritatea a părăsitŭ camera în strigătele opozițiunei, care n'a crutatŭ nicĭ cuvêntulŭ de „trădătorŭ“ pentru Ferry. Grația tactului politicŭ alŭ ministrului președinte, care vĕḑêndŭ situațiunea cea grea în care se află ș'a datŭ demisiunea chiarŭ atuncĭ în cameră, nu s'au întêmplatŭ scene regretabile nicĭ în cameră, nicĭ înaintea edificiului parlamentului care era asediatŭ de lume, și nicĭ ravolta nu s'a pututŭ înscena.

Totŭ tactului sĕu politicŭ are a se mulțămí și respigerea de către cameră a moțiunei bonapartistului Delafosse, prin care se cerea darea în judecată a ministerului. Astfelŭ după o durată de doi anĭ de ḑile cabinetulŭ Ferry, care fusese chematŭ la guvernŭ totŭ în o asemenea grea situațiune politică esternă, și-a sfêrșitŭ ḑilele tocmai în momentulŭ, când Ferry îșĭ propusese sĕ desvólte o energiă, care sĕ înspăimânte pe China, reparândŭ tóte greșelele de până acuma.

Opozițiunea, ce'i dreptŭ, a mersŭ pré departe împutândŭ ministrului Ferry trădare. Ceea ce i-se póte împută este singurulŭ faptŭ, că socotindŭ pré slabĭ pe Chinezĭ, n'a luatŭ dela începutŭ mĕsurĭ energice, ca sĕ se trimétă trupe îndestulitóre în Tonching. Cu tóte acestea credemŭ, că în acéstă grea situațiune se putea înlătură trântirea cabinetului, căcĭ prin perderea dela Lang-Son armele francese n'au suferitŭ nicĭ o desonóre. Nimenea nu póte pretinde, ca o mână de trupe sĕ iasă victorióse dintr'o încăerare cu unŭ dușmanŭ îndecitŭ de mare.

Singurulŭ rĕu ce resultă din acéstă perdere a Francesilorŭ, este că pacea între Francia și China s'a mai amênatŭ pentru câtva timpŭ, căcĭ de o victoriă a Chinei asupra Franciei, mai cu sémă după sosirea trupelorŭ întăritóre francese, nicĭ vorbă nu póte fi.

Ministeriulŭ Ferry era destulŭ de tare ca sĕ pótă scóte Francia din acéstă grea situațiune și luase chiar hotărîrea sĕ céră unŭ creditŭ de două sute de milióne, cu scopŭ de a mări numĕrulŭ trupelorŭ francese din Tonking și de a termina câtŭ mai curêndŭ acest rĕsboiu, care cere atâtŭ de enorme jertfe și în ómenĭ și în banĭ.

Mai multŭ ca opozițiunea însă a contribuitŭ la căderea ministerului amărîciunea ce a cuprinsŭ întréga poporațiune în contra lui Ferry punêndu-i alternativa: séu demisionéză séu revoluțiunea isbucnesce. Patriotismulŭ lui Ferry îĭ impunea sĕ cedeze acestui curentŭ publicŭ, dacă nu voia sĕ véḑă póte întréga Franciă în ferbere — o situațiune care în timpulŭ de față, când nu se vorbesce decâtŭ de viitóre încaerărĭ și transformărĭ, numai bine nu putea aduce Franciei.

Ce privesce cestiunea Tonchingului, căderea lui Ferry nu are tocmai mare însemnătate, de órece orĭ ce guvernŭ i-ar lua loculŭ, rĕsboiulŭ cu China se va continua, căcĭ aci nu e vorba numai de onórea armelorŭ franceze, ci de vaḑa Europii față cu depărtatele state orientale.

Căderea lui Ferry are însă însemnătate din punctulŭ de vedere alŭ politicii europene. Se scie, că Ferry a lucratŭ pentru menținerea păcii, a legatŭ strînse relațiunĭ cu Germania, și foile germane au dreptate sĕ aștepte cu încordare formarea noului ministerŭ. In casŭ că acesta ar fi radicalŭ, atuncĭ esistă temerea, că și politica europénă a Franciei ar lua o altă direcțiune; dar temerea acésta dispare în fața împrejurărei, că maioritatea camerei o forméză partida regublicană moderată, din sênulŭ căreia, a eșitŭ și cabinetulŭ Ferry și din sînulŭ căreia va eșí și noulŭ ministerŭ.

CRONICA POLITICĂ.

»Daily News‘ anunță din Petersburg, că ambasadorulŭ germanŭ arŭ fi informatŭ de curêndŭ pe domnulŭ Giers, că Germania doresce o aplanare pacĭnică a conflictului afganŭ. Giers, se spune, că a datŭ unŭ rĕspunsŭ fórte liniștitorŭ și în modŭ indirectŭ 'I-arŭ fi datŭ sĕ înțelégă, că Rusia are credință în bunele servicii ale Germaniei, în casŭ când conflictulŭ nu se va aplana directŭ între Rusia și Anglia. Ambasadorulŭ ar fi rĕspunsŭ la acésta, că Germania nu se dă înapoi, când i se cerŭ serviciile ei, și arŭ fi esprimatŭ credința, că evenimentele viitóre le va face netrebuitóre acele servicii. De altă parte află »Daily Telegraph», că Inalta Pórtă arŭ fi respinsŭ alianța oferită de Rusia.

*

In legătură cu conflictul dela hotarele afgane se aduce acumŭ și o eventuală cooperare anglo-italiană în Egiptŭ. Roma ar trata adecă cu Londra în acelŭ sensŭ, ca trebuindŭ Anglia sĕ 'și retragă trupele dela Nilŭ — décă s'arŭ naște rĕsboiulŭ cu Rusia — armatele italiene sé ocupe Cairo și Alexandria. — Despre rĕsboiŭ „Times‘ se esprimă așa: „Unŭ astfelŭ de rĕsboiŭ noi nu 'lŭ vomŭ începe cu inima ușurată, deși cu încredere în sfêrșitulŭ lui și cu tare credință în dreptatea causei naționale și în însemnătatea intereselorŭ statului, pentru carĭ se póртă. Țéra nu are lipsă de spiritŭ militarŭ, ea e de facto unită pentru sprijinirea politicei naționale și pentru aceea ea nu se va înspăimânta, de-arŭ trebui sĕ se mĕsure singură cu Anglia. Pentru aceea nu trebue sĕ se admită, că noi vomŭ fi fără aliațĭ. Anumite puterĭ europene nu ar fi chiarŭ indispuse sĕ se răfuiască cu Rusia în césulŭ ei de cercare; și décă pentru noi ar fi de lipsă sĕ căutăm alianța cu Sultanulŭ, nu arŭ fi greu a'i oferi condițiunĭ admisibile. Dar aceste suntŭ conjecturĭ, carĭ numai mai târḑiu arŭ putea ajunge la valóre.» — Unŭ altŭ ḑiarŭ englezŭ află că tóte puterile aŭ trimisŭ instrucții ambasadorilorŭ lorŭ din Londra și Petersburg, sĕ înduplece pe guverne a aplana conflictulŭ. Ambasadorii asigură, că guvernele suntŭ dispuse a urma sfaturile lorŭ. Vorbindŭ de acestŭ conflictŭ „Standard» face si o statistică a armatei engleze, ce 'ĭ gata de bătae. Cavaleria e representată prin cifra de 10,000 ómenĭ, artileria călăréță 2300, artileria de câmpŭ 6000, artileria de garnisónă 3800, trupele de geniu 2500, și infanteria 65,000; reservele și milițiele 70,057 ómenĭ.

*

Referitorŭ la rĕscóla din Prizrena se scrie din Pristina urmĕtórele: Primindŭ Ibrachim pașa, comandantulŭ Pristinei, sângeaculŭ Prizrenei a conchematŭ Scupcina Arnăuțilorŭ și le-a cerutŭ, sĕ plătéscă érășĭ dările, ce nu s'au mai luatŭ de 19 anĭ, sĕ dea unŭ contingentŭ de recruțĭ, ce n'au mai făcutŭ până acum și sĕ plătéscă de capŭ unŭ piastru dajde. Arnăuții nu s'au învoitŭ cu nicĭ una din aceste cererĭ și neprimindu-se unele condițiunĭ puse de dênșii se resculară. Lupta o începură în Prizrena, și în cea dintâiu ḑi căḑură 5 nizamĭ și 300 Arnăuțĭ. A doua ḑi se bătură 7 césurĭ. După alte câteva lovirĭ, doi begĭ veniră cu 1500 ómenĭ la Prizrena și cercară sĕ împace pe Ibrahim pașa cu Arnăuții, dar pașa nu a voitŭ ḑicêndŭ, că »Sultanulŭ nu voiesce sĕ tracteze cu regĭ. atâtŭ mai puținŭ cu niște rebelĭ.» Begiĭ Riza și Ahmed se uniră cu Arnăuții sĕ alunge pe pașa Ibrahim; rupseră sîrmele telegrafice, pentru ca Ibrahim sĕ nu pótă sĕ se înțelégă cu Constantinopolulŭ. Rĕscóla a fostŭ cu tóte acestea anunțată la Inalta Pórtă și așa i-se trimise lui Ibrahim ajutorŭ. La acțiune ia o însemnată parte și pașa Ali din Gusinje.

Parastasele întru pomenirea martirilorŭ noștrii din 1784—1785.

Oarța de josŭ, la 21 Martie 1885.

Domnule Redactorŭ! Noi locuitorii, adecă „biserica drept-credinciósă“ de Oarța de josŭ cu ajutorulŭ lui Dumneḑeu amŭ făcutŭ parastasŭ pentru martirii dela 1784—1785 Horia, Cloșca și Crișianŭ la 21 Martie n. a. c. „la ciasulŭ 11.“

Ḑicŭ la „ciasulŭ 11,“ pentrucă de și în anulŭ trecutŭ mi-am fostŭ însemnatŭ, în inimă, ḑiua tristă de 28 Faurŭ din 1785, cetindŭ „Horavilag“-ulŭ lui Szilagyi și altele, totuși, uitându-me în luminosulŭ trecutŭ, éră am aflatŭ ḑiua tristă a martirilorŭ, și sperândŭ, că bunulŭ D-ḑeu și la „ciasulŭ 11“ ne va primi fapta bună creștinéscă, l'am rugatŭ pe on. d. parochŭ localŭ, sĕ facemŭ pentru martirii libertății nóstre Horia, Cloșca și Crișianŭ unŭ parastasŭ, la ce on. d. învoindu-se, am vorbitŭ cu câțĭ-va din fruntașii satului, ca sĕ facemŭ o pomană pentru martirii noștri. Și apoi, ca sĕ fiă lucrulŭ mai bunŭ, m'am consultatŭ și cu o femee alésă despre pregătirea mâncărilorŭ, ce sĕ se 'mpartă la ómenĭ sêrmanĭ.

Consultările cu toți, precum s'a vĕḑutŭ din reușita lucrului, au fostŭ într'unŭ ciasŭ bunŭ.

Femeile nóstre orĭ-unde conveniamŭ cu ele, totŭ dé-una mi se arĕtau gata la serviciulŭ măreţŭ.

Toțĭ și tóte au așteptatŭ cu mare dorŭ ḑiua de 9 (21) Martie.

Diminéța la 8 óre clopotele au chematŭ prin sunetulŭ lorŭ credincioșii la parastasulŭ eroilorŭ Horia, Cloșca și Crișianŭ.

'Țĭ-erá mai mare dragulŭ a privi poporenii cu prinósele subsuóră, îmbrăcațĭ sĕrbătoresce.

La acestŭ parastasŭ au participatŭ dela fruntașii satului, până la celŭ din urmă omŭ.

Numai la ḑile marĭ avemŭ așa frumosŭ publicŭ la sf. biserică, ca în ḑiua acésta.

La servirea parastasului, când s'au cântatŭ

Tropariele morţilorŭ efectulŭ jalei s'a obsevatŭ în tóte feţele.

După binecuvêntare toţĭ credincioşii au plecatŭ într'unŭ mersŭ la o casă destulŭ de mare în apropiarea bisericei.

Intrândŭ în casă, primadată amŭ făcutŭ Sfeştaniă, apoi s'au întinsŭ şése mese; 35 de credincioşĭ au contribuitŭ din prisosulŭ lorŭ la pomana eroilorŭ.

Nu potŭ crede, sĕ se fi făcutŭ undeva o aşa frumósă pomenire.

Toţĭ mesenii au glorificatŭ pe acei trei eroi Horia, Cloşca şi Crişianŭ, carĭ au luptatŭ cu credinţa pentru libertatea nóstră.

După „vecĭnica lorŭ amintire," cu o mare îndestulire şi laudă s'au depărtatŭ toţĭ fraţii, între carĭ au fostŭ sĕracĭ mai mulţĭ şi din satele vecine.

I-am audţitŭ dţicêndŭ, că asemenea pomenire vorŭ face cu ajutorulŭ lui D-dţeu în totŭ anulŭ de aci înainte. -pr-

---

SCIRILE DŢILEI.

Ministrulŭ unguresců de agricultură, industriă şi comerţŭ a numitŭ pe timpŭ nehotărîtŭ, pe fişpanulŭ comitatului Bistriţa-Năsĕudŭ, Banffy, comisarŭ guvernamentalŭ pentru pădurăria acelui ţinutŭ.

—0—

La camera de comerţŭ din Braşovŭ s'a alesŭ vicesecretarŭ Drnd. Eugeniu Jekelius.

—0—

„Kolozsv. Közlöny" pledéză pentru înfiinţarea unei reuniunĭ carpatine unguresci în Ardélŭ. Numita fóiă doresce ca reuniunea séu sĕ fiă neatêrnată, séu sĕ se alăture la reuniunea carpatină a ţĕrilorŭ unguresci.

—0—

Tribunalulŭ de onóre militarŭ din Olmütz, esaminândŭ plângerea sergentelui majorŭ, care a fostŭ condamnatŭ la mórte fiindcă atentase la viaţa colonelului Sedlmayer, a găsitŭ dréptă plângerea sergentului şi a hotărîtŭ, ca colonelulŭ Sedlmayer, maiorulŭ Schwarz şi căpitanulŭ delicventului sĕ-şĭ pérdă gradulŭ oficerescŭ. Li s'a asiguratŭ însă pensiunea pe calea graţierii.

—0—

După cum se vorbesce prin Făgăraşŭ, batalionulŭ din reg. de inf. Nr. 2, care ţine garnisóna acolo, va fi pornitŭ în curêndŭ în Bosnia.

Resoluţiunea

representanţei comitatului Sibiu în afacerea reuniunei de maghiarisare.

(Urmare).

Părerea aceea, că sentimentulŭ patrioticŭ ar atêrna dela limba maghiară, e totŭ atâtŭ de volnică şi trebue sĕ ducă la escese, ca şi opiniunea, pe care se baséză maghiarisarea numelorŭ, că adecă patriotismulŭ stă în legătură cu purtarea unui nume de familiă maghiarŭ, — o opiniune acésta, care apare deja cu greutatea unei presiunĭ oficióse, precum o dovedesce şi următorulŭ ordin presidialŭ alŭ direcţiunii de foresteriă reg. ung. din Clujŭ, datŭ tuturorŭ administraţiunilorŭ de foresteriă cu data de 16 Decemvre 1881 Nr. pres. 161:

......»Prin aceea s'ar justifica nisuinţele cercurilorŭ conducĕtóre mai bine, dacă corpulŭ funcţionarilorŭ de foresteriă mergêndŭ mână în mână cu desvoltarea literaturei maghiare şi cu manifestarea sentimentului patrioticŭ, ar încorona prin o listă de nume maghiare acea zidire, alŭ cărei fundamentŭ a costatŭ atâta abnegare, trudă şi ostenélă. E însĕ regretabilŭ, că cu tóte aceste doveḑĭ ale unui spiritŭ bunŭ, abia se află în Ungaria o corporaţiune, unde sĕ se ivéscă atâtea nume streine, ca şi chiar la personalulŭ forestierŭ. Spre a contrabalanţa pe deoparte acéstă anomaliă, ér pe de altă parte şi ca superiorulŭ d-vóstre binevoitorŭ, care e convinsŭ despre aceea, că maghiarisarea numelui e împreunată şi cu óre-care favorŭ pentru d-vóstră (hogy a névmagyarositással egyenlö viszonyok között némi elönyök is kapcsolatosak) îmĭ ţinŭ de datorinţă — în favorulŭ d-vóstre, — de a vĕ încuragiá spre o mişcare in massă, de a vĕ provoca şi de a vĕ insufleţi cu cele mai bune intenţiunĭ spre acésta. Vĕ provocŭ totodată, ca sĕ rĕspândiţĭ acestŭ spiritŭ cu zelŭ şi între pădurarii subordinaţĭ domniilorŭ-vóstre. Modalitatea esecutării maghiarisării de nume e uşurată întru atâta, încâtŭ are sĕ se aştérnă simplu o cerere, provĕḑută cu unŭ timbru de 50 cr., şi instruată cu cărţile de botezŭ ale copiilorŭ şi cu tabela de serviciu vice-comitelui comitatensŭ. In tabela de serviciu e de însemnatŭ cu deosebire loculŭ nascerii şi alŭ ubicaţiunii, posiţiunea şi moralitatea. Clujŭ la 16 Decemvre 1881. **Girsik** m. p.«

Sunt surprinḑĕtóre, atâtŭ acusa din Clujŭ, câtŭ şi aceea, care s'a făcutŭ prin scrisórea dela Şemniţ-Diln, şi fórte potrivite spre a escusa acusa, adusă de către reuniunile de maghiarisare în direcţiune agresivă asupra regresului şi strâmtoririi naţionale a meghiarismului! Spre propagarea culturei maghiare servescŭ şcólele cele multe de statŭ, ale confesiunilorŭ, comunelorŭ, corporaţiunilorŭ şi alte institute de crescere, a cărorŭ limbă de propunere e în mare parte cea maghiară. Desvoltarea naţională a fiinţei maghiare e de totŭ liberă în ţera acésta, unde tótă puterea publică se află în mâna Maghiarilorŭ. Décă decĭ vr'o naţionalitate în ţéra acésta ar avé sĕ se plângă de persecutarea şi negligerea limbii sale, atuncĭ de sigurŭ nu e naţionalitatea maghiară aceea.

Décă e cineva, atuncĭ sunt cetăţenii nemaghiarĭ ai acestei ţĕrĭ îndreptăţiţĭ, de a arĕta mĕsura inegală de drepturĭ şi datorinţe, deórece ei, deşi supórtă totŭ acele datorinţe. Totŭ acea contribuţiune de banĭ şi sânge, ca şi compatrioţii lorŭ maghiarĭ, trebue sĕ renunţe la întrebuinţarea veniturilorŭ statului adunate prin prestaţiunile tuturorŭ cetăţenilorŭ şi trebue prin urmare sĕ renunţe la satisfacerea intereselorŭ lorŭ culturale, până când din mijlócele statului se subvenţionéză teatre, academii, universităţĭ, gimnasii şi şcóle poporale maghiare, şi limba poporaţiunii nemaghiare e esclusă din oficiile de statŭ chiar şi la cele mai inferióre instanţe, carĭ vinŭ aşa dţicêndŭ în atingere cu poporaţiunea poliglotă.

Aceea, că locuitorii ţĕrii, carĭ nu sciu limba maghiară, suferŭ marĭ desavantagii pe lêngă folosirea exclusivă a limbii maghiare în ramurile administraţiunii publice, deórece ordinaţiunĭ, hotărîrĭ, sentinţe judecătoresci, admoniţiunĭ de dare, prescrierĭ etc. etc.; sunt tóte maghiare şi nu le înţelegŭ de locŭ, aceea se recunósce indirectŭ şi de către reuniunile de maghiarisare, spunêndŭ, că prin rĕspândirea limbii maghiare vorŭ sĕ facă o mare bunătate civilorŭ nemaghiarĭ.

Bariera însĕ, care prin deosebirea de limbă e pusă între oficiu şi poporŭ şi instrăinarea crescêndă a unuia de către celalaltŭ, nu se va puté înlătura prin aceea, ca poporulŭ sĕ se acomodeze sciinţii limbistice a birocraţiei, — ci prin aceea se vorŭ putea mai uşorŭ înlătura greutăţile, dacă oficiulŭ se acomodéză celŭ puţinŭ la instanţele, cu carĭ stă poporulŭ în imediata atingere, după limba poporaţiunii,

A pretinde contrarulŭ dela acésta într'o ţéră poliglotă, însemnéză a pretinde ceva împosibilŭ şi neumanŭ. O astfelŭ de ţintă după natura lucrurilorŭ nu numai nu se póte ajunge, ci chiar şi nisuinţa spre aceea însemnéză anunţarea unui resbelŭ de esterminare în contra caracterului poliglotŭ, şi trebue sĕ producă lupte desastróse, — întocmai, ca în vécurile de mai înainte cugetele nebune ale unei unităţĭ religionare, pe carĭ guvernele de odinióră încă cugetatau sĕ le folosĕscă spre a creá statului cu o legătură mai multŭ, — întocmai precum şi scrisórea cetăţilorŭ montanistice Şemniţŭ şi Dilnŭ vede în învĕţarea limbii statului de către tótă poporaţiunea o legătură puternică socială, care légă tótă poporaţiunea de acéstă patriă« — trebuia sĕ aprindă făclia grozavului resbelŭ religionarŭ, care a causatŭ rane adâncĭ şi carĭ s'au estinsŭ până în dţilele nóstre.

Chiar cultura, care e legată de relaţiunile limbistice existente şi prin urmare, care şi în Ungaria, dacă e vorba, ca dânsa sĕ se lăţéscă şi înrădăcineze, cere cultivarea limbilorŭ nemaghiare, chiarŭ acéstă cultură se vatĕmă prin tendenţa „Reuniunilor de cultură maghiară«, deórece aceste îşĭ alegŭ cu preferenţă ca obiectŭ de încercare prunci nemaghiari în vêrsta fragedă, în care se deşteptă mână în mână cu formarea limbii, cu sunetulŭ dulce alŭ limbii materne, puterile spirituale şi morale ale omului, şi voiescŭ sĕ'Ĭ răpéscă dela »casa părintéscă« — vatra limbii materne nemaghiare — prin şcóla maghiară, prin unŭ »institutŭ«, care nu póte substitui nicĭ când influenţa educătóre şi moralisatóre a casei părintescĭ. »Scopulŭ reuniunii« — se dţice în statutele acestorŭ reuniunĭ (veḑĭ § 3 al reuniunii de cultură maghiară din Unguria de susŭ) — „e: a păstra şi cresce în »poporaţiunea nemaghiară« spiritulŭ maghiarŭ şi a respândì cunoscinţa limbii maghiare ca limbă a statului. Pentru ajungerea acestui scopŭ înfiinţéză pe teritoriulŭ jurisdicţiunilorŭ, trase eventualŭ în cerculŭ sĕu de activitate, după putinţa mijlócelorŭ sale banale proprii, asile de băieţĭ, grădinĭ de băieţĭ froebeliane, scóle poporale elementare şi mai înalte şi respective le sprigineşce fără considerare la caracterulŭ lorŭ: premiéză pe învĕţătorii meritaţĭ întru lucrarea în spiritŭ patrioticŭ şi în rĕspândirea limbii maghiare, precum şi pe şcolarii, cari dovedescŭ unŭ progresŭ deosebitŭ în însuşirea limbii maghiare; provede şcolarii sĕrmani cu cărţi de învĕţămêntŭ şi cu vestminte: — cu unŭ cuvêntŭ întrebuinţéză tóte mijlócele legale pentru împlinirea problemei sale.»

Mijlócele citate aci suntŭ evidentŭ destinate pentru a le răpi copiilorŭ născuţĭ din părinţĭ nemaghiarĭ limba maternă. »Asilele de copii şi grădinele de copii maghiare« nu însémnă altceva, decâtŭ ca sĕ se dedee copilulŭ cu limba maghiară în etatea, când începe mai ântêiu învĕţarea limbii şi ca acéstă limbă se ocupe loculŭ, care îĭ compete în modŭ naturalŭ limbii materne, astfelŭ încâtŭ pentru acésta numai rĕmâne locŭ. Părinţii apoi nu'lŭ mai înţelegŭ pe propriulŭ lorŭ copilŭ, când se întórce la vatra părintéscă din grădina maghiară de copii şi din scóla maghiară. Prin premiarea învĕţătorilorŭ şi a scolarilorŭ, prin ajutorarea în miseriă cu mijlóce de învĕţămêntŭ şi de traiŭ are sĕ se vîre în familie seducerea pentru a răpi copilului limba înnăscută.

A contribuì pentru aceste scopurĭ cu banii proprii şi cu lucrarea proprià suntŭ recercaţĭ locuitorii germanĭ şi românĭ ai comitatului Sibiiu prin adresele din Clujŭ şi Şemniţŭ. Desconsiderarea vieţei nemaghiare provócă indignaţiune prin presupunerea negenată, că naţionalităţile nemaghiare suntŭ capabile de a se sinucide·

Nu mai puţinŭ de condamnatŭ e pretenţiunea de a le

FOILETONŬ.

Martirii Crucii din ambele Dacii.

(Urmare).

St. Innulŭ, Pinnulŭ, Rimmulŭ.

(25—95 d. Chr.)

Cei dintêiu Dacĭ creştinĭ au fostŭ Innulŭ, Pinnulŭ şi Rimmulŭ. Aceştia se vĕdŭ a fi trăitŭ în timpulŭ regilorŭ Dacĭ Cotisonŭ şi Dura. Cu ocasiunea propagării Evangeliei de apostolulŭ Andreiu pe malulŭ dreptŭ alŭ Dunării, bravii noştri Dacĭ, trecêndŭ din partea stângă a acestui rîu în Missii, însoţiră pe apostolulŭ lui Christŭ în propagarea Evangeliei printre popórele Dunării de josŭ. Aceştĭ glorioşĭ Dacĭ învĕţară dela sfântulŭ Andreiu credinţa creştină şi se botezară de către acestŭ apostolŭ. Când discipululŭ lui Christŭ vĕdŭ pe clienţii sĕi demnĭ de misiunea apostolică, le dete binecuvêntarea sa şi-i liberă a se întórce în patria lorŭ, ca singurĭ acuma sĕ propage Evangelia între compatrioţii lorŭ, După ce Innulŭ, Pinnulŭ şi Rimmulŭ propagară creştinismulŭ în Dacia Traiană, şi după ce făcură şi ei discipulĭ din compatrioţii lorŭ, fură apoi ucişĭ de înşişĭ compatrioţii lorŭ; însĕ obscuritatea timpurilorŭ în care au trăitŭ ei a făcutŭ, ca sĕ nu se mai scie nicĭ acuratŭ anulŭ morţii lorŭ, nicĭ loculŭ martiriului lorŭ, precum nicĭ loculŭ înmormêntării rĕmăşiţelorŭ lorŭ mortale. Ferice voĕ, apostolĭ ai patriei lui Decebalŭ! ¡Voi începurăţĭ a sĕmâna între Dacĭ sĕmânţa evangelică! Voi ocuparăţĭ catedra lui Zamolcse şi a lui Deceneu. Insĕ sânta doctrină ce propăgarăţĭ în patria vóstră era pré radicală pentru compatrioţii voştri barbarĭ, prin urmare mórtea urma sĕ fie dreptatea propagării ideilorŭ evangelice! Doctrina predecesorilorŭ voştri profeţĭ (Zamolcse şi Deceneu) urma sĕ învingă deocamdată noua religiune, ca şi Mosaismulŭ pe Creştinismŭ la prima sa arĕtare în Palestina. Reforma lui Zamolcse şi Deceneu era învechită între Dacĭ şi poporulŭ vostru era familiarisatŭ cu ea de secolĭ întregĭ; de aceea compatrioţii vĕ sacrificară pe altariulŭ înălţatŭ de voi înşivĕ în patria vóstră! Românii însĕ vĕ suntŭ datorĭ recunoscinţă pentru prima radţă de lumină creştinéscă ce voi aţĭ rĕvĕrsatŭ în ambele Dacii. Voi aţĭ aruncatŭ ântêia sĕmânţă divină, care rĕsări peste puţinŭ timpŭ atâta de frumósă şi dete fructe atâtŭ de dulcĭ şi nemuritóre. Onóre şi gloriă voĕ, primii martirĭ ai crucii în patria lui Decebalŭ.

St. Mercurie.

(221—250 d. Chr.)

Martirulŭ Mercurie era fiulŭ lui Gordianŭ, ostaşŭ romanŭ din Dacia lui Traianŭ. Acestŭ Gordianŭ se dţice, că ar fi fostŭ de némŭ Scitŭ; însĕ născutŭ şi naturalisatŭ în Dacia, încă din timpulŭ tatălui sĕu, printre coloniile romane de aicĭ; însuşĭ sântulŭ Mercurie mărturisesce acéstă origine a sa. Gordianŭ după ce se retrase din serviciulŭ militarŭ (legiunea Martionilorŭ) se reîntórse la căminulŭ părintescŭ cultivându pămêntulŭ în loculŭ sĕu natalŭ din Dacia. Prin serviciile ce aduse patrii sale, elŭ căpĕtase dreptulŭ de cetăţenŭ romanŭ şi făcea parte din familiile cele mai însemnate ale Daciei. Intre alţĭ copii ai cetăţénului Gordianŭ, celŭ ântêiu născutŭ era Mercurie care, urmândŭ esemplulŭ tatălui sĕu, apucă armele pentru apĕrarea patriei sale. Elŭ servea acuma ca oficerŭ, în legiunea Martensis din Armenia mare, sub comanda ducelui Saturninŭ. Mai în tóte resbelele Romanilorŭ cu Goţii şi cu alţĭ barbarĭ, ce bântuiau Dacia, legiunea Martensis luă o parte activă, şi Mercurie ca într'o şcólă de resbelŭ se perfecţionă aci în arta militară. Intr'una din bătăile Romanilorŭ cu barbarii, Mercurie desvoltă unŭ eroismŭ din cele mai marĭ: elŭ străbătù în taberele inimice şi omorî singurŭ pe unulŭ din capii Goţilorŭ, pe cari fugărindu-i îĭ aruncă peste Dunăre; cu unŭ cuvêntŭ triumfulŭ acestei campanii Romanii suntŭ datorĭ lui Mercurie. Decie împĕratulŭ, luândŭ în consideraţiune frumósele succese militare ale lui Mercurie ilŭ ridică la demnitatea de duce alŭ legiunilorŭ din Dacia.

(Va urma).

face pe »jurisdicțiunî« organe de luptă pentru nisuințele acestorŭ reuniunî. Prin acésta nu numai că »administrațiunea publică« se subtrage dela chemarea sa, ci se face chiar dușmana acesteia, dacă se póte presupune despre dânsa — după cum se face în numitele adrese, — că ea, care e chemată a servi numai binelui »tuturorŭ« cetățeniloru, prin urmare nu tendențelorŭ unilaterale ale unei naționalitățî și cu atâta mai puținŭ uhorŭ tendențe îndreptate în contra celoralte naționalitățî, ar fi în stare să spriginéscă activitatea acestorŭ reuniunî cu scopurî și mijlóce nemorale, care turbură pacea națională, și acolo, unde puterea și seducerea nu suntŭ suficiente, sĕ aplice puterea ei de presiune. Trebue avisate dar' cu abusulŭ gravŭ de putere oficială și condamnate organele publice, carî s'arŭ pune în serviciulŭ acestorŭ nisuințe corumpĕtóre.

Nisuințele de maghiarisare suntŭ acomodate a face din cetățenii nemaghiari aceea, ce nu suntŭ, dar cu neconsiderarea trecutului lorŭ istoricŭ și a dreptului lorŭ civicŭ de statŭ în adresa din Clujŭ suntŭ numițî »străinî« în acéstă țară. Nisuințele de maghiarisare strujescŭ instituțiunile interne ale statului, în locŭ ca sĕ le întăréscă: ele nimicescŭ alipirea veche, moștenită către patriă a cetățeniloru nemaghiarî vĕtĕmațî în simțemintele lorŭ cele mai intime; ele împedecă aptitudinea de acțiune a monarchiei în afară și micșoréză însĕmnătatea aceleia în cerculŭ stateloru europene.

Naționalitățile nemaghiare posedŭ o consciință națională viuă. Pentru dînsele încă are valóre ceeace s'a ȩisŭ în adresa dietei ungare dela 10 Augustŭ 1861: Dacă popórele arŭ fi fără vre unŭ simțimêntŭ politicŭ mai desvoltatŭ și fără voință, în acestŭ casŭ ar fi ușorŭ a le contopi și a creá în lipsa unei unitățî naturale o unitate artificiósă... Dar' astăȩi simtŭ deja naționalitățile, simte fiecare clasă a peporului prețulŭ libertății politice și alŭ independinții legale, se alipesce de aceea cu pietate și arareori succede, cu delăturarea acestorŭ simțeminte și a acestei pietățî, a reforma popóre și țerî conformŭ teoriilorŭ politice contra voinții lorŭ. Da, astfelŭ de încercărî suntŭ împreunate adeseorî cu pericolŭ, deórece libertatea de voință e pentru singuraticî o comóră atâtŭ de scumpă, încâtŭ pe prețulŭ jertfirii aceleia nu primescŭ bucurosŭ nicî chiar aceea ce de bună voiă arŭ fi fostŭ folositorŭ și în interesulŭ lorŭ.»

Simțementulŭ îndreptățitŭ alŭ amărăciunii față cu astfelŭ de încercărî se alimentéză prin aducerea aminte de trecutŭ, care e cu atâtŭ mai nestersŭ din memoria naționalitățiloru nemaghiare, cu câtŭ e presentulŭ mai apĕsătorŭ, cu câtŭ e mai mare regresulŭ și scurtarea ce o simtŭ în drepturile lorŭ acuma, în comparațiune cu timpurile de mai nainte.

Adresa comitatului Sibiiu către celelalte corporațiunî.

Locuitorii nemaghiarî ai Transilvaniei se simtŭ îndeosebî adêncŭ vĕtĕmațî, deórece caracterulŭ poliglotŭ alŭ acestei țerî află expresiunea de dreptŭ publicŭ și în dreptulŭ publicŭ alŭ Transilvaniei — abstrăgêndŭ dela mărturia lui Verbóczy Tripartitum pars III. lit. 2 și 3, că în Transilvania suntŭ în vigóre regulamente, carî se abatŭ dela regulamentele regatului Ungariei.

Astfelŭ hotăra articolulŭ de lege I alŭ dietei Transilvane din 1846/7:

§. 4. Tóte jurisdicțiunile, tóte judecătoriile și oficiile civile au sĕ se folosĕscă atâtŭ la pertractărî și la redigearea protocóleloru, câtŭ și în raporturile și decretele lorŭ în mijloculŭ națiunei maghiare și sĕcuescî, de limba maghiară; ér în mijloculŭ națiunii săsescî, de limba germană.

§. 5. Națiunea săsĕscă rĕmâne cu privire la corespondența cu jurisdicțiunile și de aci înainte prelângă datina observată dela redactarea articolului XXXI din anulŭ 1791 încóce.

După o desvoltare progresivă și o aprețiare justă a principiului egalei îndreptățirî a naționalitățilorŭ s'a adusŭ legea despre folosirea celorŭ trei limbî ale țerei, și anume: a limbei maghiare, germane și române, în comunicarea publică oficiósă, și s'a sancționatŭ de către Maiestatea Sa la 5 Ianuariu 1865.

Legea acésta s'a executatŭ timpŭ îndelungatŭ și a corĕspunsŭ, ca nicî una pănă acum, pretențiunilorŭ locuitorilorŭ poliglotî ai Transilvaniei, fără de a fi jignitŭ câtușî de puținŭ acțiunea monarchiei în afară și unitatea statului înăuntru, posibilitatea practică a guvernării și a administrării și administrațiunea punctuósă a justiției.

Cu atâtŭ mai durerosŭ a trebuitŭ sĕ atingă pe poporațiunea germană și română din Transilvania regresulŭ pe terenulŭ egalei îndreptățirî naționale, cu câtŭ au fostŭ împedecate de a profită de egala îndreptățire a limbei lorŭ prin legea „despre egala îndreptățire a naționalitățilorŭ“ (Art. de lege XLIV din 1868.), creată după efectuirea uniunii Ardélului cu Ungaria, și au fostŭ silite a aduce jertfe însemnate în favorulŭ limbei maghiare, declarate de limba oficială a statului. De atuncî li s'au impusŭ încă și mai multe jertfe și s'a restrânsŭ valórea limbelorŭ nemaghiare destulŭ de strâmtorate prin art. de lege 44 din 1868 și mai tare, ba s'a nimicitŭ așa ȩicêndŭ cu totulŭ, parte prin ordinațiunî de ale înaltului guvernŭ, de ale autoritățilorŭ administrative și de ale judecătorilorŭ, parte prin modificarea articolului de lege 44 din 1868 de către legislatură. Așa de esemplu, ca sĕ amintimŭ numai unele, judecătoriile de ântâia instanță — cu tóte că legislatura n'a modificatŭ nicî n'a ștersŭ cu desĕvêrșire §-ulŭ 8 alŭ articolului de lege 44 din 1868, ci din potrivă l'a garantatŭ și pentru viitorŭ prin §. 6 lit. d) alŭ articolului de lege 4 din 1869 — și în provinciile nemaghiare nu resolvéză acusările și cererile partidelorŭ nemaghiare în limba acelora, redigează protocólele de instrucțiune, de ascultare de martorî, de ocupațiune și de alte acte judecătorescî esclusivŭ numai în limba maghiară, dacă partidele, martorii și experții nicî nu o înțelegŭ: afară de aceste citațiunile nu se scriu în limba maternă a partidei citate séu în limba protocolară a comunei, în care locuesce. Totŭ așa se întêmplă în procesele criminale, că acusa, apĕrarea și aducerea sentinții cu prilegiulŭ pertractărilorŭ finale verbale, nu se efectuescŭ în limba maternă a acusatului, ci exclusivŭ în limba maghiară. Mai multe judecătorii de prima instanță au sistatŭ prin simple hotărîrî judecătorescî folosirea limbelorŭ nemaghiare cu privire la presentările advocațilorŭ purtarea proceselorŭ și publicarea sentenței, — fără nicî o considerare la § 9 alŭ articolului de lege 44 din 1868.

Pe calea legislaturii s'a impusŭ naționalitățilorŭ nemaghiare jertfe grele, în specialŭ prin articolulŭ de lege XVIII din 1879, prin care se introduce propunerea obligată a limbii maghiare în »scólele elementare« nemaghiare, și anume se amenință prin numĕrulŭ órelorŭ dispuse, pe calea ordinațiunii, instrucțiunea băieților nemaghiarî cu atâtŭ mai vĕrtosŭ, cu câtŭ în urma rapórtelorŭ ministeriului de instrucțiune ordinațiunile acele se execută în multe locurî astfelŭ. încâtŭ limba maghiară se preface în limbă de propunere alăturea cu ceealaltă limbă nemaghiară (cf. a vallás és közoktatásügyi m. k. ministernek a közoktatás állapotárol szoló és az országgyülés eléterjesztett tizenharmadik jelentése 1882/3—1883/4 pag. 58); totŭ astfelŭ de jertfe cere dela naționalitățî și articolulŭ de lege despre »scólele medii« XXX din 1883.

Actele administrațiunei statului de Instrucțiune sunt mai multŭ potrivite spre a umplé pe naționalitățile nemaghiare de îngrijirî grele cu privire la viitorulŭ lorŭ. Prin ignorarea prescrierii positive a §-lui 17 din articolulŭ de lege 44 din 1868, din visteria statului nu se înființéză scóle poporale și medii nemaghiare, cu tóte că și nemaghiarii contribue cu totŭ acele dărî, ca și Maghiarii, se înființéză însĕ cu multe cheltuelî scóle de statŭ maghiare alăturea cu cele germane și române din comunele nemaghiare, carî se susținŭ singurŭ numai din mijlócele naționalitățilorŭ respective. Și aci nu mai facemŭ nicî o observare asupra raportului oficialŭ alŭ dlui ministru de instrucțiune, în care se face cu privire la gimnasiulŭ de statŭ din Neoplanta declararea, că funcțiunea după chemarea sa e »maghiarisarea.« Regresulŭ scóleloru nemaghiare se constatéză în rapórtele oficióse ale înaltului ministerŭ de instrucțiune, presentate dietei, fără de nicî o exprimare a regretului — așa scólele cu limba de propunere germană erau în Ungaria în anulŭ 1869 1232, ér' în anulŭ 1880 numai 867, și în anulŭ 1883 numai 690. — Relativŭ la raporturile scolare din capitală, unde pentru copii obligațî de a cerceta scóla ai celorŭ 120,000 locuitorî germanî, nu există nicî o unică scólă poporală, se ȩice în raportulŭ alŭ ȩecelea alŭ dlui ministru de instrucțiune: »cele 14 scóle cu limbă de propunere maghiară s'a înmulțitŭ la 133, cele două scóle cu limba de propunere germană, carî s'au sortatŭ din anulŭ 1869, au încetatŭ cu totulŭ, érŭ numĕrulŭ scólelorŭ maghiaro-germane s'a redusŭ dela 28 la 6. Pe terenulŭ acesta a doveditŭ municipiulŭ capitalei unŭ resultatŭ, pentru care merită cu totŭ dreptulŭ recunoscința națiunii,« («a 14 magyar tannyelvü iskola fölszaporodott 133-ra, az 1868-ben volt 2 német tannyelvü teljesen megszünt s a magyar-német tannyelvüek száma 28-ról 6-ra apadt. E téren a föváros közönsége oly eredményt mutatott fel, melyért a nemzet háláját méltán kiérdemli.« A vallás és közoktatásügyi m. kir. ministernek a közoktatás állapotáról szoló és az országyülés elé terjesztett tizedik jelentése 1879/80—1880/81 pag. 150).

(Va urma)

A XII adunare generală ordinară

a Institutului de creditŭ și de economii »Albina« din Sibiiu, ținută în 27 Martie 1885.

(Urmare și fine).

Cu anulŭ 1884 a espiratŭ și alŭ doile periodŭ de șése anî, în care eșirea a doi membri din consiliulŭ Direcțiunei în fiecare anŭ se făcea conformŭ alineei 2 a § 36 din statute, prin tragere de sorțî Fiindŭ prin urmare stabilită acum și ordinea vechimei în funcțiune a membrilorŭ Direcțiunei nóstre (enciennitatea), astăȩi mai ântêiu vine a se efectuí eșirea după acéstă ordine. Se consideră decî ca eșițî din consiliulŭ Direcțiunei d-nii Georgiu Barițiu și Gregoriu Mateiu. Vețî binevoi a întregí aceste vacanțe prin alegere. Asemene espiră astăȩi mandatulŭ de trei anî alŭ comitetului de supraveghiare; vĕ rugămŭ a face și alegerea acestuia.

Luândŭ decî actŭ de raportulŭ nostru presentŭ, după-ce vețî binevoi a asculta și raportulŭ d-lorŭ censorî asupra esercițiului trecutŭ, vomŭ avé onórea a supune decisiunei d-vóstre.

a) aprobarea bilanțului încheiatŭ la 31 Decemvrie 1884;

b) absolutoriulŭ consiliului de Direcțiune de gestiunea sa;

c) distribuirea profitului curatŭ și ficsarea dividendei.

Se dă apoi cetire următorului raportŭ alŭ comitetului de supraveghiare:

Onorabilă adunare generală!

Subsemnatulŭ comitetŭ de revisiune, esaminândŭ conformŭ §§ 57 și 58 din statute contulŭ profitului și perderilorŭ, precum și bilanțulŭ institutului de creditŭ și de economii »Albina« pentru anulŭ 1884, a aflatŭ tóte posițiunile în deplină consonanță cu registrele respective, purtate cu tótă esactitatea.

Ne luămŭ dar voiă a vĕ propune, a aprobá computulŭ anualŭ pro 1884 și a da direcțiunei absolutoriulŭ.

In privința împărțirei profitului curatŭ suntemŭ de acordŭ cu propunerea Direcțiunei, de a se împărțí conformŭ § 62 din statute (urméză proiectulŭ de distribuire ca mai susŭ).

Sibiiu, în 22 Martie 1885.

Comitetulŭ de supraveghiare alŭ institutului de creditŭ și de economiî „Albina.“

Augustŭ Senor m. p., Dr. Aurelie Brote m. p.
Michael Kabdebo m. p. Cornelie Tobias m. p,
Ioanŭ Crețu m. p.

Adunarea generală:

a) ia spre plăcută sciință raportulŭ anualŭ alŭ Direcțiunei;

b) aprobă bilanțulŭ încheiatŭ la 31 Decemvrie 1884;

c) dă absolutoriulŭ Direcțiunei institutului de gestiunea sa trecută;

d) adóptă propunerile Direcțiunei pentru distribuirea profitului de 40,776 fl. 10 cr., în sensulŭ § 62 din statute și ficséză dividenda anului 1884 cu 10%, prin urmare cuponulŭ dela acțiunile institutului scădĕtorŭ la 1 Iulie 1885 se va rĕscumpĕrá cu 10 fl.

Suma de 1,031 fl. 4 cr. resultată din bilanțŭ în sensulŭ § 62 lit. e) din statute pentru scopurî de binefacere, se distribue cum urméză:

1.	Fondului »Asociațiunei transilvane« pentru scóla de fete cu internatŭ .	500 fl. — cr.
2.	Fondului pentru înființarea scólei române centrale din Sibiiu	50 fl. — cr.
3.	Reuniunei române de cântărî în Sibiiu	50 fl. — cr.
4.	Reuniunei sodalilorŭ rom. din Clușiu	50 fl. — cr.
5.	Reuniunei pentru înfrumsețarea orașului Sibiiu	25 fl. — cr.
6.	Reuniunei pentru înfrumsețarea orașului Brașovŭ	50 fl. — cr.
7.	Reuniunei de pompierî în Sibiiu .	26 fl. — cr.
8.	Societățî de lectură Petru Maiorŭ a tinerimei române din Budapesta .	30 fl. — cr.
9.	Societății »Concordia« din Blașiu .	25 fl. — cr.
10.	Reuniunei de pompierî din Sĕliște .	25 fl. — cr.
11.	Pentru înființarea unei reuniunî române de agricultură	201 fl. 04 cr

Prețulŭ marcelorŭ de presență pentru anulŭ 1885 se ficséză cu 4 florinî.

In consiliulŭ Direcțiunei se realegŭ d-nii George. Barițiu și Gregoriu Mateiu, ér în comitetulŭ de supraveghiare se alegŭ d-nii Nicanorŭ Frateșŭ, protosincelŭ, Corneliu Tobias, protonotarŭ alŭ comitatului Sibiiului, Dr. Aurelie Brote, directorŭ de bancă, Michael Kabdebo, bancherŭ și Ioanŭ Crețu, vicenotarŭ la oficiulŭ orfanalŭ alŭ comitatului Sibiiului.

Cu aceste adunarea se încheiă.

SCIRÎ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz Trans.«)

Berlinŭ, 2 Aprilie. — Impĕratulŭ, prințulŭ de corónă și toți prinții presențî aci au gratulatŭ pe Bismarck și cu cuvinte pĕtrundĕtóre i-au înmânatŭ chipulŭ împĕratului și încoronarea din Versailles. Mai târȩiu apărură consiliulŭ federalŭ, ministeriulŭ de statŭ, comitetulŭ, care i-a înmânatŭ documentulŭ prin care 'i dăruesce moșia Schönhausen, numeroșî alțî deputațî. Herbert Bismarck primî ordinulŭ „Vulturului roșu“ classa II.

Teatru de diletanțî.

Marțî 26 Martie v. (a treia ȩi de Pașcî) se vorŭ representá în sala redutei de aicî piesele: »Nino« de I. P. Cerchez și »După teatru« de T. V. Stefaneli. — Inscrierî pentru bilete se potŭ face Sâmbătă 23 Martie v. între órele 2—6 la d-lŭ profesorŭ Iac. Mureșianu jun. Piață Nr. 22.

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aureliŭ Mureșianu

Cursulŭ la bursa de Viena

din 1 Aprilie st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	97.85
Rentă de hărtiă 5%	92.25
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	146.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	122.
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	107.50
Bonurĭ rurale ungare	102.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.—
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	101.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50
Bonurĭ rurale transilvane	100.60
Bonurĭ croato-slavone	100.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	97.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	118.75
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	118.75
Renta de hărtiă austriacă	82.30
Renta de arg. austr.	82.75
Renta de aurŭ austr.	107.75
Losurile din 1860	139.—
Acţiunile băncei austro-ungare	860 —
Act. băncei de creditŭ ung.	295.70
Act. băncei de creditŭ austr.	292.—
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătesci	5.81
Napoleon-d'orĭ	9.81½
Mărcĭ 100 împ. germ.	60.70
Londra 10 Livres sterlinge	124.40

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 19 Martie st. v. 1885

	Cump.	vĕnd.
Renta română (5%)	90¼	—
Renta rom. amort. (5%)	92¾	—
» convert. (6%)	88¾	—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	31	—
Credit fonc. rural (7%)	99⅛	—
» » » (5%)	84¼	—
» » urban (7%)	96	—
» » » (6%)	90	—
» » » (5%)	81½	—
Banca naţională a României	1190	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	300	—
» » Naţională	225	—
Aurŭ	13.½%	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 2 Aprilie st. n. 1885.

	Cump.	Vĕnd.
Bancnote românescĭ	8.65	8.6
Argint românesc	8.60	8.6
Napoleon-d'orĭ	9.79	9.8
Lire turcescĭ	11.06	11.0
Imperialĭ	10.04	10.0
Galbenĭ	5.70	5.7
Scrisurile fonc. »Albina«	100.50	101.-
Ruble Rusescĭ	125.—	126.-
Discontulŭ	7—10 % pe anŭ.	

☞ Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. Gross.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe inia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucuresci	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timişŭ	1.33	—	—	10.15
Braşovŭ (	2.06	—	—	10.50
(	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Haşfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighişóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediaşŭ	6.00	12.11	1.23	
Copşa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blaşiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiuşŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vinţulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirisŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Clusiu (	10.08	5.59	9.18	
(	10.18	6.28	8.00	
Nedeşdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirişŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mezŏ-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velinţe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
(	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
(	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezö-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriş	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeşdu	8.38	5.11	—	
Clusiu (	8.57	5.40	7.08	
(	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriş	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vinţulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiuşŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blaşŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copşa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediaşŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigişóra	4.50	4.17	12.15	
Haşfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Braşovŭ (	9.20	10.15	3.15	
(	—	6.00	3.25	
Timişŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucuresci	—	—	10.25	

Nota: Orele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Teiuşŭ	2.39	9.50	8.20
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10
Vinţulŭ de josŭ	4.04	11.09	
Şibotŭ	4.35	11.43	
Orăştia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicĭca	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborşin	8.32	4.37	
Bĕrzova	9.19	5.30	
Conopŭ	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24
Paulişŭ	10.32	6.56	8.41
Gyorok	10.48	7.15	9.01
Glogovaţŭ	11.17	7.48	9.30
Aradŭ (	12.32	8.05	9.45
(	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.09	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.20	—	—

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Aradŭ (	3.35	5.30
(	4.00	6.20
Glogovaţŭ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Paulişŭ	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11
Conopŭ	5.57	8.49
Bĕrzova	6.18	9.18
Soborşin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orăştia	10.47	3.46
Şibotŭ	11.14	4.20
Vinţulŭ de josŭ	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiuşŭ	12.53	7.00

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.30
Aradulŭ nou	6.26	12.54
Németh-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timişóra	8.58	3.15

Simeria (Piski) **Petroşeni**

	Trenŭ omnibus
Simeria	3.08
Streiu	3.45
Haţegŭ	4.33
Pui	5.19
Crivadia	6.05
Baniţa	6.43
Petroşeni	7.00

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Németh-Ságh	2.25	7.11
Aradulŭ nou	2.54	7.44
Aradŭ	3.10	8.00

Petroşeni—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus
Petroşeni	8.56
Baniţa	9.37
Crivadia	10.09
Pui	10.48
Haţegŭ	11.26
Streiu	12.06
Simeria	12.37

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.